

Dhr. prof. dr. F.P. Weerman
Kloveniersburgwal 48
1012 CX Amsterdam

Spuistraat 134
1012 VB Amsterdam
(020) 525 3278
fsr-fgw@uva.nl
studentenraad.nl/fgw

Datum	23 maart 2017	Ons kenmerk	17fgw010
Contactpersoon	Charlotte Osté	E-mail	fsr-fgw@uva.nl
Bijlage(n)	0		
Betreft	Brief keuzevakken op de FGw		

Geachte decaan, beste Fred,

De Facultaire Studentenraad van de Faculteit der Geesteswetenschappen (FSR FGw) heeft verschillende keren direct en minder direct zijn zorgen geuit omtrent het verminderen en eventueel verdwijnen van keuzeruimte en keuzevakken. De laatste keer dat hij dat deed was tijdens het gesprek over de Onderwijsvisie op dinsdag 28 februari 2017. Toen deelde u de Rector Magnificus en andere aanwezigen mee dat er binnen de Faculteit der Geesteswetenschappen, wat u betreft, een ambitieuzere studiecultuur zou mogen zijn. De FSR FGw gaf destijds aan dat voldoende keuzeruimte de ambitie bij studenten zou kunnen doen groeien. Het is volgens hem dan ook geen goede ontwikkeling dat er steeds meer studieprogramma's ontwikkeld worden waarbij er geen of minder keuzeruimte is. Helaas wordt de keuzeruimte beperkt door bepaalde programmawijzigingen in zowel de bachelor- als masterfase. Middels deze brief wil de FSR FGw kenbaar maken dat hij veel waarde hecht aan de keuzeruimte van studenten. Hij pleit dan ook voor het actief behouden en bewaken van de keuzeruimte.

Voordat de FSR FGw ingaat op zijn redenen voor het behoud van voldoende keuzeruimte, ligt hij eerst enkele termen toe. Aangezien keuzeruimte op verschillende manieren ingevuld en vormgegeven wordt, hanteert de FSR FGw in deze brief verschillende termen voor verschillende vormen van keuzeruimte. Keuzeruimte is, volgens de FSR FGw, de mate waarin de student binnen zijn of haar opleiding zelf keuzes kan maken over de inrichting van zijn of haar opleiding. Keuzeruimte kan volgens de FSR FGw op verschillende manieren worden vormgegeven, namelijk als (i) interne keuzevakken: keuzevakken binnen de opleiding, (ii) externe keuzevakken: keuzevakken buiten de opleiding en (iii) keuzeruimte binnen vakken.

Zoals de FSR FGw meerdere keren heeft laten blijken, hecht hij veel waarde aan keuzeruimte. Door middel van keuzeruimte kunnen studenten namelijk zelf hun opleiding vormgeven en zich daarom beter ontwikkelen op een manier die zij voor ogen hebben. Keuzeruimte werkt hierdoor motiverend en stimulerend. Door middel van voldoende keuzeruimte kan de opleiding van een student beter aansluiten bij die individuele interesses.

Daarnaast worden studenten door keuzeruimte geacht na te denken over hun interesses en over hoe zij zich aan de hand van hun opleiding willen ontwikkelen. Hierbij is het volgens de FSR FGw wel belangrijk dat studenten voldoende studiebegeleiding krijgen bij de invulling van hun keuzeruimte. Zo zou er aan alle studenten informatie gegeven moeten worden over de verschillende mogelijkheden hoe keuzeruimte ingevuld kan worden. Op die manier kunnen studenten hun keuzeruimte nuttig besteden.

Een ander voordeel van voldoende keuzeruimte is dat studenten zich meer verbonden kunnen gaan voelen met hun opleiding, de faculteit en de universiteit. Door externe keuzevakken komen studenten namelijk in aanraking met verschillende disciplines van de faculteit en de universiteit en zien studenten dus meer van de faculteit en universiteit in hun geheel. Als je als student studeert aan een instelling die oog heeft voor jou als individuele student en jou stimuleert om je te ontwikkelen op een manier die bij jou en jouw interesses past, dan ben je er als student trots op om aan die instelling te mogen studeren. Ook ben je er dan trots op dat jij deel uitmaakt van die studiecultuur en de academische gemeenschap van die instelling. De FSR FGw is van mening dat studenten dit vervolgens ook uitstralen. Positieve ervaringen van studenten zijn zwaarwegend in het studiekeuzeproces van aankomende studenten. Keuzeruimte is aantrekkelijk. Het is niet alleen aantrekkelijk voor toekomstige studenten, maar ook voor de huidige studenten. Keuzeruimte zorgt voor meer op de individuele student afgestemde studieprogramma's en draagt bij het enthousiasme en de ambitie van studenten. Een ander voordeel van keuzeruimte voor de student is dat de student de mogelijkheid krijgt zich te onderscheiden van zijn of haar studiegenoten. De mogelijkheid hiertoe is zeer belangrijk volgens de FSR FGw.

Verder kan het niet-hebben van keuzeruimte zelfs demotiverend werken. Binnen een programma zullen er altijd vakken zijn waar de student minder interesse in heeft. Wanneer de hoeveelheid keuzeruimte afneemt, kan het percentage verplichte vakken die de student volgt en minder interessant vindt toenemen.

Zowel bachelor- als masteropleidingen zouden keuzeruimte moeten hebben volgens de FSR FGw. De keuzeruimte in de bachelorfase dient volgens de FSR FGw echter een ander doel dan keuzeruimte in masteropleidingen. Keuzeruimte in de bachelor biedt studenten de mogelijkheid om zich naast hun studie te verbreden. Door middel van externe keuzevakken kunnen bachelorstudenten naast het vakgebied van hun opleiding andere wetenschappelijke terreinen verkennen en zich hierin verdiepen. Naast verbreden kunnen studenten er ook voor kiezen zich door middel van keuzeruimte te verdiepen, bijvoorbeeld door een zelf-samengesteld samenhangend pakketten aan keuzevakken te kiezen of een specialistische minor te volgen. Volgens de FSR FGw dient de bachelorstudent vrij gelaten te worden in hoe hij de keuzeruimte indeelt. Bovengenoemde krachten van keuzeruimte komen namelijk alleen tot uiting als studenten naar eigen inzicht en interesses de keuzeruimte kunnen inrichten. Hij kan dit doen door een samenhangend vakkenpakket te kiezen in de vorm van een minor, door 'losse' externe keuzevakken (externe keuzevakken waar vooraf geen samenhang in is gebracht), een stage of en buitenlandverblijf. De FSR FGw spreekt zich dan ook uit tegen het invoeren van verplichte

minoren bij bacheloropleidingen omdat hij van mening is dat een dergelijke structuur niet aan elke student opgelegd zou moeten worden. Hij wil u meegeven dat ook volgen van 'losse' externe keuzevakken waardevol kan zijn voor de student. Door het volgen van 'losse' externe keuzevakken kan de student namelijk nieuwe verbanden (leren) leggen tussen vakgebieden en nieuwe types vraagstellingen (leren) onderzoeken. Door het volgen van externe keuzevakken zijn studenten minder gefocust op alleen hun opleiding en enkel het halen van een papertje, maar maken ze kennis met andere disciplines van de faculteit de universiteit en voelen ze zich daarmee ook verbonden. Keuzeruimte in de bacheloropleidingen heeft nog een ander voordeel. Door keuzeruimte kunnen studenten gemakkelijker een tweede bacheloropleiding volgen. De keuzeruimte van de ene opleiding kan namelijk worden ingevuld met vakken van de andere opleiding. Als de student in staat is meerdere bacheloropleidingen te volgen en af te ronden, zou de faculteit dit volgens de FSR FGw alleen maar kunnen toejuichen. Op grotere schaal gelden nu de voordelen die in de vorige alinea al aan bod kwamen. Zo kunnen studenten die meerdere opleidingen volgen aan dezelfde faculteit zich eerder verbonden voelen met die faculteit. Daarnaast wordt er een studiecultuur aangemoedigd waarin studenten zo veel mogelijk uit zichzelf halen.

Naast keuzeruimte in bacheloropleidingen hecht de FSR FGw veel waarde aan keuzeruimte binnen masteropleidingen en -tracks. De bezuinigingen bij de masters hebben er helaas toe geleid en leiden er nog steeds toe dat keuzeruimte binnen de masters aan de FGw drastisch is verminderd of zelfs is verdwenen. De FSR FGw betreurt dit heel erg en hoopt dat u dit gevoel met hem deelt. Keuzeruimte binnen het masteronderwijs kan er namelijk voor zorgen dat studenten zich nog meer kunnen specialiseren. Binnen het masteronderwijs hebben studenten vaak uitlopende specifieke interesses die geplaatst kunnen worden binnen een breder vakgebied. Aangezien masters dé plek zijn om je te specialiseren, raadt de FSR FGw aan voldoende keuzeruimte binnen de gekozen vakken aan te bieden. Studenten kunnen op die manier binnen vakken van een algemener onderwerp hun eigen focus bepalen. De FSR FGw erkent dat dit binnen sommige vakken en opleidingen al ruimschoots aan de orde is en is hier dan ook heel tevreden over. Een voorbeeld is het vak *Language in Use: Variation and Acquisition* waarbij studenten hun eindopdracht konden richten op sociolinguïstische variatie of taalverwerving. Binnen bijvoorbeeld het onderwerp taalverwerving konden de studenten zelf een onderwerp kiezen dat aansluit bij hun interesses, zoals eerste-taalverwerving, tweede-taalverwerving bij kinderen, tweede-taalverwerving bij volwassenen of tweede-taalverwerving in combinatie met taalverlies van de moedertaal. Binnen dit soort vakken kunnen studenten dus zelf hun focus bepalen. Helaas is het niet binnen alle vakken zo. Natuurlijk leent het ene vak zich hier beter voor dan het andere, maar de FSR FGw wil benadrukken dat hij denkt dat keuzeruimte binnen sommige vakken kan worden versterkt. Hij wil u dan vragen deze kwestie te bespreken met de verschillende opleidingsdirecteuren. Hij wil hierbij wel benadrukken dat het invoeren van keuzeruimte binnen vakken volgens de FSR FGw nooit een vervanging mag zijn voor keuzeruimte in de vorm van interne keuzevakken. De FSR FGw raadt u dan ook aan voldoende interne keuzevakken beschikbaar te stellen binnen iedere masteropleiding en -track. Door interne keuzevakken kunnen studenten zelf een samenhangend vakkenpakket samenstellen dat zij wensen te volgen. Het is volgens de FSR FGw zeer belangrijk om masterstudenten hiervoor de mogelijkheid te bieden.

Door middel van voldoende keuzeruimte in het masteronderwijs aan te bieden, kunnen masterstudenten zich beter en specifiekker specialiseren in een vakgebied dat aansluit bij hun interesses. Bovendien zullen zij door keuzeruimte tot nieuwe inzichten komen die een waardevolle bijdrage kunnen zijn voor het betreffende vakgebied.

U sprak de wens naar ambitieuzere studenten uit. Volgens de FSR FGw ontwaakt die ambitieuze student niet door vaststaande programma's aan te bieden. Keuzeruimte draagt bij aan de ambitie van studenten. Het laat studenten verschillende terreinen verkennen, het leidt tot nieuwe vragen en inzichten en het biedt mogelijkheid tot verdere specialisatie. Ambitie vraagt om ruimte: keuzeruimte.

Namens de FSR FGw,

Charlotte Osté
Voorzitter FSR FGw

~